

اولین همایش محلی نانو تکنولوژی هزارا و کاربردها

محل برگزاری: همدان دانشکده شهید مفتح

از زیمان محیط‌زیست علمی اداره کل حفاظت محیط‌زیست استان همدان

۱۵ اسفند ۱۳۹۲

سنتز سبز نانوذرات نقره توسط عصاره گیاه انجیر *Ficus carica*

فاطمه عزیزی^۱, ابوالفضل عرب جوشقانی^۲, محسن میرزا بی^۳, حامد گودرزی^۴

^۱ هیات علمی، گروه زیست شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد دورود.

azizi@iau-doroud.ac.ir, fazizi2002@yahoo.com - 09379806773

^۲ هیات علمی، گروه زیست شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بروجرد.

^۳ هیات علمی، گروه علوم آزمایشگاهی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بروجرد.

^۴ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه زیست شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بروجرد.

چکیده

استفاده از گیاهان جهت سنتز نانوذرات به دلیل عدم استفاده از مواد آلاینده و سمی، یکی از روش‌های دوست دار محیط زیست است. گیاهان از جمله سامانه‌های زنده‌ی اقتصادی و مؤثر جهت تولید نانوذرات نقره می‌باشند. در این تحقیق از عصاره‌ی گیاه انجیر *Ficus carica* جهت تولید نانوذرات نقره استفاده شد. عصاره‌ی گیاهان حاوی ترکیبات احیا کننده می‌باشند که توان احیای نیترات نقره و ترکیباتی از جمله کلرواوریک اسید را دارند. اولین نشانه‌ی تشکیل نانوذرات نقره، تغییر رنگ محلول در حال واکنش عصاره‌ی گیاه و نیترات نقره می‌باشد. جهت بررسی‌های تکمیلی از طیف اسپکتروفتومتر *UV-vis* استفاده شد که تشکیل پیک نمودار در محدوده ۴۳۵nm وجود نانوذرات نقره در محلول را تأیید کرد. بررسی تصاویر میکروسکوپ الکترونی گذاره TEM رسوب محلول، نشان می‌دهد نانوذرات تشکیل شده عمدتاً کروی با میانگین اندازه $۳۴/۸۲ \pm ۱۰$ می‌باشند. آنالیز FTIR به منظور بررسی ترکیبات آلی احتمالی که در سنتز نانوذرات دخالت دارند، انجام شد. آنالیز FTIR به منظور بررسی ترکیبات آلی احتمالی که در سنتز نانوذرات دخالت دارند، انجام شد. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد عوامل کربوکسیل، آلدیید، هیدروکسیل، آمیدی در محلول عصاره‌ی برگی وجود دارند که می‌توانند از ترکیبات احتمالی احیای نیترات نقره به نانوذرات نقره باشند.

اولین همایش محلی نانو تکنولوژی هزارا و کاربردها

محل برگزاری: همدان دانشکده شهید مفتح

ارزیان محیط زیست علمی اواره کل خانه محیط زیست اسلام بہان

۱۵ اسفند ۱۳۹۲

واژه های کلیدی: سنتز سبز، عصاره برگ انجیر، نانوذرات نقره، UV-vis, FTIR, TEM

مقدمه

امروزه از موجودات گوناگونی در طبیعت اعم از ویروس ها، باکتری ها، مخمرها، قارچ ها، جلبک ها و گیاهان جهت سنتز نانوذرات نقره استفاده می شود (Schrofel and Karatosova, 2011). پروتئین ها، پلی فنل ها، و کربوهیدرات ها می توانند از عوامل مؤثر در احیای نانوذرات نقره باشند. امروزه نقش ترکیباتی چون quercetin، کافئین، نیترات ردوکتاز، نفتاکینون و آنтраکینون نیز در تولید Duran et al., 2005; Kumar et al., 2007; Kumar and Yadav, 2008; Lukman et al., 2011. نانوذرات نقره ثابت شده است (al.). نانوذرات نقره کاربردهای فراوانی در زندگی بشر دارند که مهم ترین آنها عبارتند از: ساخت وسایل ضد میکروبی، ترکیبات ضد ویروس، فعالیت ضد باکتریایی، ضد قارچی (Schrofel and Karatosova, 2011; Lara et al., 2011; Prashanth et al., 2011), کاربرد در داروسازی (Mondal et al., 2011; Christy & Umadevi, 2011), پارچه ها و لباس های ضد باکتریایی (Kumar and Yadav, 2008), کنترل پاتوژن های گیاهی (Jo et al., 2012)، استفاده در درمان بیماری هایی مثل سرطان مزمن خون (Marambio & Hoek, 2010)، کاربرد در تصفیه آب (Kumar and Kumar, 2009) کاربرد در صنایع غذایی (et al., 2009)، کاربرد در صنایع غذایی (Shankar and Hemkar, 2003).

و همکاران در سال ۲۰۰۳ سنتز زیستی نانوذرات نقره را به کمک عصاره گیاه شمعدانی انجام دادند. اندازه نانوذرات تشکیل شده ۱۶ الی ۴۰ نانومتر بود. همچنین بیوسنتز نانوذرات نقره با استفاده از عصاره گیاه *Coriadrus sativum* منجر به تشکیل نانوذراتی با اندازه میانگین ۲۶nm شد. پیک جذبی اسپکتروفوتومتر UV-vis پس از شروع واکنش در محدوده ۴۰nm بود (Sathyavathi, 2011). بیوسنتز نانوذرات نقره با استفاده از عصاره برگ های خشک شده در سایه و تاریکی *Stevia rebaudiana* صورت گرفته است که تصاویر میکروسکوپ الکترونی حاکی از آن است نانوذراتی با قطری در محدوده اندازه ۲ و ۵ نانومتر و ماکسیمم ۱۵ نانومتر حاصل شده است (Yilmaz et al., 2011).